

Nr 132.

Av herr **Johnsson** i Skoglösa **m. fl.**, angående utredning av möjligheterna att använda å ofri grund belägna magasin och dylika byggnader såsom kreditobjekt m. m.

Överallt i vårt land förekomma ekonomiska föreningar och andra sammanslutningar inom jordbrukets område, vilka driva rörelse av olika slag. Dessa sammanslutningar måste i många fall hava tillgång till mark för uppförande av magasin och andra dylika byggnader, vilka i de flesta fall böra förläggas i omedelbar anslutning till järnvägsstationer, hamnar o. d. Äganderätten till denna mark ligger vanligtvis hos statens järnvägar, städer eller landskommuner och kan på grund av olika anledningar icke förvärfvas av sammanslutningarna. Dessa hava hittills därför varit nödsakade att genom nyttjanderättsupplåtelser skaffa sig tillgång till erforderliga markomåden. Dessa upplåtelser hava självfallet varit tidsbegränsade och åtminstone vad upplåtelseerna från statens järnvägar beträffar mycket kortfristiga. Trots den osäkerhet som i dessa avseenden därigenom kan föreligga hava sammanslutningarna — för att över huvud taget kunna bedriva sin verksamhet — uppfört mycket dyrbara byggnader på de upplåtna områdena. Det kan såsom exempel angivas, att Skånska lantmännens centralförening för närvarande äger 31 magasin på 19 olika platser inom Skåne. Dessa magasin äro alla belägna på ofri grund. De äro av permanent natur och betinga mycket höga värden. De äro taxerade för över 4,3 miljoner kronor. Därtill komma två nästan färdiga magasin i Malmö hamn, vilkas byggnadskostnader beräknas till drygt 2 miljoner kronor.

På grund av att byggnader av nu angiven art äro belägna på ofri grund kunna de icke intecknas eller i övrigt utnyttjas såsom kreditobjekt. Detta förhållande måste betraktas såsom mindre tillfredsställande och medför att sammanslutningarna nödgas att vid upptagande av lån anskaffa andra säkerheter.

Det bör i detta sammanhang erinras om att erforderliga markområden icke kunna exproprieras.

Enligt kungl. förordningen den 19 april 1883 angående förlagsinteckning kan under i denna förordning angivna villkor inventarier och råvaror samt i rörelsen frambragta alster utgöra säkerhet för förlag eller annan fordran. Däremot föreligger icke möjlighet att inteckna själva byggnaden, om denna är belägen på ofri grund.

Det hänvisas vidare till de regler, som finnas intagna i lagen den 3 juni

1932 om inteckning i jordbruksinventarier samt lagen den 14 juni 1907 om inteckning i tomträtt och vattenfallsrätt. Genom dessa lagar har möjlighet tillskapats att använda där angivna nyttigheter såsom kreditobjekt. Samma utväg bör utnyttjas även då det gäller de byggnader, varom här ovan talats.

På sätt ovan framhållits hava de markupplåtelse som ägt rum varit kortfristiga, och någon säkerhet har i realiteten icke förelegat för att marken efter nyttjanderättstidens utgång skulle få disponeras. Det föreligger därför — vid sidan om möjligheten att kunna utnyttja byggnaderna såsom kreditobjekt — även intresse att tillskapa trygghet och skydd för de sammanlutningar, som på de upplåtna områdena uppfört mycket dyrbara byggnader. Det torde icke närmare behöva utvecklas vilka värden som gå till spillo, därest avtal om upplåtelse av mark icke förlänges utan befintliga byggnader måste flyttas. Här avses den möjligheten att genom lagstiftning tillskapa ett institut, som antingen medger längre upplåtelsetider redan från början eller en optionsrätt, konstruerad i huvudsak efter de regler i arrendelagen, som reglera den s. k. sociala arrendelagstiftningen, men med mera begränsade möjligheter för markägaren att bryta optionsrätt.

Med stöd av vad som sålunda framhållits hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning angående lagstiftning, dels för möjliggörande av att använda å ofri grund belägna magasin och dylika byggnader såsom kreditobjekt, dels om möjlighet att vinna förlängning av upplåtelseavtal om mark där nyss angivna byggnader äro uppförda och eventuellt att finna lämpliga former för en avveckling utan värdeförstörelse av den gemenskap som föreligger när marken och byggnaderna i dylika fall tillhöra olika ägare.

Stockholm den 20 januari 1949.

Harald Johnsson
i Skoglösa.

Hj. R. Nilson
i Spånstad.

Ivar Johansson
i Mysinge.

Gustaf Svensson
i Vä.

David Boman
i Stafsund.

J. W. Pettersson
i Norregård.

E. Pettersson,
Ersbacken.

Arvid Jonsson
i Skedsbygd.

Nils Jönsson
i Rossbol.

Sam B. Norup.

Anders Pettersson
i Dahl.

Nils G. Hansson
i Skegrie.

Karl Andersson
i Björkäng.

Gunnar Larsson
i Luttra.